

Preek over Zacharia 4 – Bevestiging ambtsdragers

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 122:1,2,3

Gebed

Schriftlezing: Ezra 3

Zingen: Ps. 124:1,2,3

Tekst: Zacharia 4

Zingen: Gez. 104:1,2,3,8

Preek

Zingen: Ps. 126:1,2,3

Geloofsbelijdenis

Zingen: Gez. 108

Bevestiging ambtsdragers

Zingen: Ps. 19:4,6

Collecte

Zingen: Lb. 320:1,2,3,4

Zegen

Gezongen Amen: Lb. 456:3

Ondertekeningsformulier

Zingen: Gez. 131:3,4,6

Gehouden te: Baflo, 02-06-2013 (14.30 uur)

Preek

Thema: Heb vertrouwen in het werk van Gods Geest.

a. Het lijkt klein, b. maar het komt af.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jong en oud,

1. Cadeaus

We zeggen graag dat ambtsdragers feestelijke cadeaus zijn van de verhoogde Heer aan zijn gemeente. Bij de bevestiging van nieuwe ouderlingen en diakenen bijvoorbeeld.

We scharen de ambtsdragers onder de gaven van Christus aan zijn kerk. Terecht. We verwijzen daarvoor naar Efeziërs 4. We komen een fragment uit dat hoofdstuk straks tegen in het begin van het bevestigingsformulier. Christus schenkt ambtsdragers aan zijn gemeente.

Feestelijke cadeaus?!

"Ja, ja, mooi gezegd. En het is nog waar ook." Maar beleven we dat ook werkelijk zo in de kerk? Beleven nieuw aantredende ambtsdragers dat? Of aftredende broeders? De zittende ouderlingen en diakenen soms? En u, gewone gemeenteleden als u de broeders ontvangt, die door de Heer geroepen worden om aan de gemeente leiding te geven?

Passen begrippen als: problemen, moeiten, vermoeidheid, malaise etc. niet veel meer dan: feest, vreugde, optimisme à la: "Heerlijk dat ik ouderling of diaken mag zijn?"

Is het echt een taak om te begeren en naar te verlangen? Zoals Paulus het noemt: "*een eerzaam streven*". (1 Tim. 3:1)

Eerlijk gezegd, het lijkt er niet echt op vandaag. In veel gemeenten is het moeilijk om ouderlingen en diakenen te vinden.

Nu zegt God nergens in de Bijbel dat opziener of diaken zijn in Christus' gemeente een makkie is. Het is zwaar. Daar is de Heer heel eerlijk in. Maar God wil wel dat wij het fluitend doen. Psalmen fluitend bij voorbeeld. Vrolijk en vrij, in het geloof en in afhankelijkheid van de Heer. Want op Hem kun je bouwen. En zijn woord is volkomen betrouwbaar.

De bevestiging van ambtsdragers in de gemeente is geen spectaculair gebeuren, maar wel voluit geestelijk. Vol van de Geest van Christus in alle kleinheid en bescheidenheid, die hier zichtbaar is.

De Bijbel heeft daar oog voor. Gods Geest maakt het kleine zelfs tot zijn werkprincipe, al is Hij soms heel spectaculair bezig. Denk aan de gebeurtenissen op Pinksteren, bij de uitstorting van de Heilige Geest.

De almachtige HEER zegt: "*Niet door eigen kracht of macht zal hij slagen maar met de hulp van mijn geest.*" Dan is het voor ambtsdragers en gemeente zaak om dat kleine te zien en hoog te waarderen. En vooral om vertrouwen te hebben in het werk van de Geest bij de opbouw en de uitbouw van Gods tempel, van Gods huis, dat is de gemeente van Christus.

Dat lijkt mij vooral de boodschap van wat de Heer via zijn engel en de profeet Zacharia laat horen en zien in ons teksthoofdstuk. Daarom is dit het thema van de preek:

Heb vertrouwen in het werk van Gods Geest.

a. Het lijkt klein, b. maar het komt af.

2. Het lijkt klein

Zerubbabel krijgt, denk ik, geen plaats in het Guinness Book of Records. Wel een plaats in de Bijbel, zo lees ik, samen met de hogepriester Jesua, de zoon van Josadak.

Ze breken geen records, waar iedereen jaren lang over spreekt en van nageniet. Het is niet spectaculair wat deze beide voorgangers mochten doen in de dienst van de Heer, voor de bouw van de tempel en bij de teruggekeerde gemeente van Israël na de ballingschap.

Ze hebben met hun zonden en gebreken – zie het visioen over Jesua de hogepriester in hoofdstuk 3 – en met hun gaven mogen doen wat God hun als taak had gegeven in die moeilijke situatie van de teruggekeerde ballingen.

Overigens, die terugkeer uit de ballingschap is wel een groots werk van God. Van hetzelfde kaliber als eens de uittocht uit Egypte. De HEER had de terugkeer van de heilige rest geprofeteerd en beloofd. En Hij heeft koning Cyrus van Perzië in het hart gegeven om de ballingen te laten gaan. Iedereen die dat wilde.

Men had in het geloof de terugtocht aanvaard, beschermd door de Heer zelf. Men was enthousiast aangekomen in Jeruzalem en omgeving. En snel was de dienst aan de HEER weer van start gegaan. Zij het nog provisorisch, omdat de tempel nog herbouwd moest worden. Men deed het zo goed en zo kwaad als het ging, maar in het geloof. Het altaar was het eerste dat ze herbouwden.

Zo was men onder leiding van gouverneur Zerubbabel en hogepriester Jesua op een gegeven ogenblik ook begonnen met de herbouw van de tempel. Dat riep de nodige tegenstand op van de kant van de mensen die in het land waren gaan wonen.

Dat verhaal wordt verteld in het bijbelboek Ezra, waarvan we hoofdstuk 3 hebben gelezen. Je kunt de profetieën van Haggai en Zacharia gewoon in dat verhaal neerzetten. Daar heb je de setting, waarin Zacharia zijn visioenen ontvangt en de woorden van God doorgeeft.

Het begin is enthousiast. Maar ja, de mensen moeten ook zelf woonruimte hebben en zorgen voor het dagelijkse levensonderhoud. Dat moet ook vanaf de grond worden opgebouwd. Het vraagt veel energie. Naast de herbouw van de tempel.

En wat is dan je prioriteit: de bouw van het huis van God of de bouw van je eigen huis? Daar spreekt de HEER zijn gemeente op aan door de mond van Haggai.

Behoorlijk kritisch.

"Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Dit volk beweert dat de tijd nog niet gekomen is om de tempel van de HEER weer op te bouwen. Maar,' zo sprak de HEER bij monde van de profeet Haggai, 'is de tijd dan wel gekomen om zelf in mooi afgewerkte huizen te wonen? En dat terwijl mijn huis nog een ruïne is!" (Haggai 1:2-4)

De mensen hebben het aan zichzelf te wijten dat de oogst heel matig is en dat het met de economie slecht gaat. Met heeft verkeerde prioriteiten gesteld: eigen huis voor Gods huis. En dat kan de HEER niet hebben.

Met zijn woord zet Hij Zerubbabel, Jesua en de hele gemeente aan om met het herstel van de tempel te beginnen.

Enthousiast pakt men het werk aan. Maar het is een gigantische klus. En al snel komt er de klad in. De motivatie en het enthousiasme ebben weg. Want er zijn zo weinig vorderingen zichtbaar. Heel menselijk en begrijpelijk, maar niet goed te praten. Waar blijft de spirit? Of, waar blijft de Geest van God, die de mensen aangegrepen heeft en warm gemaakt voor de herbouw van het huis van God?

In Ezra 3 lezen we van gemengde gevoelens: enthousiast gejuich bij de jongeren wanneer de fundamenteen gelegd zijn. "Het begin is er!" Maar emotie en verdriet bij de mensen van de oudere generatie, die de tempel van Salomo nog hebben meegemaakt. Wat er nu staat steekt in hun ogen daar schamel bij af. Het haalt het niet bij de tempel van Salomo.

Verder er moet eerst een berg puin worden weggewerkt, voordat er sprake kan zijn van een vlakke bouwvloer. Bedenk, dan men geen grote shovels of graafmachines had. Alles moet met de hand worden verwerkt. Steen voor steen, balk voor balk. Men heeft er kennelijk weinig vertrouwen in. Het is allemaal stukwerk. Het schiet maar niet op.

De HEER merkt dat. Hij reageert erop in het visioen aan Zacharia. Die moet het op zijn beurt weer doorvertellen aan Zerubbabel, de andere leiders en heel de gemeente.

"Want wie veracht de dag der kleine dingen?"; zegt de almachtige HEER. Dat is een kritische vraag richting leiders en volk. Over hun houding, over hun gebrek aan geloof. De Heer wijst het gebrek aan vertrouwen aan bij de gemeente van Israël.

"Ook al hadden jullie in het begin geen vertrouwen in het werk, de ogen van de HEER zullen met welgevallen rusten op de gegraveerde steen in de handen van Zerubbabel. Die zeven lampen zijn de ogen van de HEER, die over de hele aarde rondgaan."

Het gaat met nu even om het begin van dit vers: *"Ook al hadden jullie in het begin geen vertrouwen in het werk..."* Het klinkt heel anders dan: *"Want wie veracht de dag van de kleine dingen?"* Zo staat het in NBG51.

Maar het geeft naar mijn idee wel precies weer, waar het de Heer om gaat. Men had in het begin geen vertrouwen in het werk. Men was teleurgesteld geraakt, gedemotiveerd. Want het schoot niet zichtbaar op. "Het komt nooit af." Was het gevoelen, al dan niet uitgesproken.

"Het haalt het niet bij vroeger, bij de oude tempel van Salomo. En we zijn zelf maar zo klein, we hebben maar geringe kracht. Gaat het onze kracht en macht niet ver te boven?"

Een heel herkenbare houding, nietwaar, broeders en zusters? We herkennen die gedachten en gevoelens. Ik althans wel. Wat schiet het allemaal op in de kerk? Er is zoveel laksheid en gezapigheid. En voor hoeveel mensen is het 'eigen huis eerst'? En komt Gods huis pas op het tweede plan?

Wat kun je je in de kerk geremd voelen door tegenkrachten en een conservatieve inslag. "Vroeger, toen was het tenminste nog wat in de kerk..." Wat kun je – aan de andere kant – een moeite hebben met mensen die volgens jou doordrammen om alles te veranderen in de kerk... Dat geeft maar onrust.

Onze maatschappij mag dan afscheid genomen hebben van de grote verhalen, maar het moet wel allemaal groot, groter, grootst en snel, sneller, snelst. Men gaat voor snelle resultaten en voor het spectaculaire. Ook in de christelijke wereld, naar het lijkt. Het kleine is niet in tel.

Die geest van de tijd zit ook in ons. Het is ook de atmosfeer die wij inademen. En we worden zomaar ongeduldig. Of we raken teleurgesteld in de gemeente, teleurgesteld in wat God doet of – in onze ogen – niet doet, niet geeft.

Maar hoe hoger de verwachting, des te groter de teleurstelling, als het niet gaat zoals wij het wensen of in beeld hadden. En mensen haken af of zoeken het elders, ook in geestelijk en kerkelijk opzicht.

Daar krijgt u mee te maken, broeders ouderlingen en diakenen. In zo'n geestelijk tij treedt u aan als ambtsdrager, broeders die straks bevestigd worden.

Ambtsdrager zijn in Christus' gemeente is geen spectaculaire dienst. Het is ogenschijnlijk kruimelwerk. Het gaat om de kleine dingen. De kleine stapjes. Vaak is het 2 stappen vooruit en 1 achteruit. En ook meer dan eens: 1 stap vooruit en 2 stappen achteruit.

Hoe teleurstellend en vermoeiend is het allemaal. En we lopen het risico, dat het vertrouwen in Gods werk wegebt. Het is niet alleen een risico, maar het is soms gewoon de werkelijkheid, dat we een afnemend vertrouwen hebben in het werk van God, van Christus en van de Heilige Geest. Waar moet het heen met de kerk, met de bouw van Gods huis? Komt het ooit goed?

De HEER weet dat wel. Hij kent zijn mensen. Hij signaleert het. Hij spreekt er op in door zijn Heilige Geest. Kritisch, maar ook bemoedigend. We lezen het in Zacharia 4.

3. Het komt af

'Gaaf het project van de herbouw van Gods huis onze krachten niet te boven?'`

Dat lijken de Zerubbabel en de gemeente van Israël zich afgevraagd te hebben. Of moeten we er een flinke schep boven op doen? Een paar tandjes bijzetten. En de herbouw forceren met kracht en met geweld? Met het risico dat iedereen afknapt... De HEER kent die gedachten en overwegingen. En Hij maakt aan Zerubbabel en de mensen van Israël duidelijk, dat het zo niet werkt. Dat het zo ook niet hoeft, al blijven ijver en inzet voor de zaak van de Heer geboden.

God zegt tegen zijn gemeente, dat ze het niet van eigen kracht en groot geweld moeten verwachten. Maar van zijn Geest, die kracht geeft en spirit en energie en doorzettingsvermogen. De HEER geeft hier het principe van werken van zijn Geest aan.

De engel die met Zacharia spreekt zegt:

"Luister, dit zegt de HEER over Zerubbabel: Niet door eigen kracht of macht zal hij slagen – zegt de HEER van de hemelse machten – maar met de hulp van mijn geest."
(vs. 6)

Let u in deze woorden op de naam 'HEER van de hemelse machten'. Opvallend in dit verband, waar het gaat om het afzien van eigen menselijke kracht en macht. Waar het gaat om de kleine dingen en de kleine stapjes, waar de mensen soms op afknappen.

God is de HEER van de hemelse machten. En dat belooft wat.

Met de woorden van vers 6 duidt de engel op gezag van de Heer de dingen die Zacharia in het visioen zag: die lampenstandaard met zijn zeven lampen met elk zeven lichtpunten. Totaal negenenvertig lichtpunten, die een zee van licht vertegenwoordigen. En met daarachter de twee olijfbomen, die de lampen permanent van olie voorzien.

Het gaat in dat visioen om die continue stroom van olijfolie, die van het aangezicht van de HEER komt.

Die olie is symbool van de Geest van God, die de lampen brandende houdt, die leven geeft. Het gaat om de kracht van de Geest.

Die kracht van de Geest zegt de HEER toe aan Zerubbabel en aan het volk van de Heer bij de bouw van Gods huis. Met behulp van de Geest van God zullen ze het werk aan de tempel kunnen voltooien.

Die Geest van God is de Geest van raad en sterkte. De Geest die kracht, energie, geduld en doorzettingsvermogen geeft. De Geest die maakt, dat Zerubbabel en Gods gemeente het kunnen volhouden. Dat ze lange adem houden om het werk te klaren. Zerubbabel, Jesua en hun mensen zullen aangesloten moeten en mogen blijven op de permanente olijfoliebron voor Gods aangezicht. Als gezalfden, als zonen van de olie, staat er letterlijk in vers 14.

Moet je eens kijken waartoe Zerubbabel in staat is met behulp van Gods Geest. We lezen:

"Voor Zerubbabel verandert zelfs de hoogste berg in een vlakke; onder luid gejuich zal hij de gevelsteen aandragen." (vs. 7)

De grote berg puin van de verwoeste tempel, die er al jaren ligt, die verdwijnt onder de handen van Zerubbabel en zijn mannen. Er ontstaat gaandeweg een vlakke bouwplaats, waar de nieuwe tempel kan verrijzen in opdracht van de Heer en in de kracht van het geloof van Gods gemeente.

Door de kracht van Gods Geest verdwijnt ook de berg bezwaren die de mensen kunnen inbrengen tegen het kleinschalige van het werk – de dag van de kleine dingen.

Ineenschrompelen en verdwijnen zullen al die dingen waar je als gelovige of gezalfde / ambtsdrager als een berg tegen op kunt zien.

De Heer geeft ook ons vandaag de woorden mee, die bestemd waren voor Zerubbabel:

"Niet door eigen kracht of macht zal hij slagen – zegt de HEER van de hemelse machten – maar met de hulp van mijn geest."

Het is een kritisch woord van de Heer: Verwacht het niet van jezelf, van jouw kracht of van jouw inzet. Wil het niet op eigen kracht doen. Maar heb vertrouwen in het werk van Gods Geest. Hij doet het. Hij voltooit wat zijn hand ooit begonnen is.

Maar wat een bemoedigend woord is het bovendien. Of misschien wel in de eerste plaats. Omdat het een woord is over de Geest van God. Het is Gods belofte, dat zijn huis af komt. Dat heeft Hij zelf gezegd en daar staat de Heer zelf ook garant voor. Zerubbabel krijgt het te horen, samen met heel de gemeente van Israël. Zacharia noteert:

"Daarna richtte de HEER zich tot mij met de verzekering: 'Zerubbabel zal deze tempel eigenhandig voltooien, zoals hij hem eigenhandig heeft gegrondvest.' Dan zullen jullie inzien dat de HEER van de hemelse machten mij naar jullie gezonden heeft." (vs. 8,9)

Het woord van de Heer is betrouwbaar. En de voltooiing van Gods huis betekent de legitimatie van het profetenwoord en de zending van Zacharia. Het loon van de profeet noemt de Bijbel dat.

Gestimuleerd door de woorden van Haggai en Zacharia waren Zerubbabel en Jesua begonnen met de herbouw van de tempel. De Geest van God had hen aangegrepen. Maar het was allemaal na verloop van tijd een beetje ingezakt, ook qua motivatie en geestdrift.

Maar nu vuurt het bemoedigende woord van God de beide leiders en de hele gemeente weer aan om het werk voort te zetten met behulp van Gods Geest. En de HEER zegt nadrukkelijk, dat Hij met welgevallen er naar kijkt. Vooral naar die gegraveerde steen in de hand van Zerubbabel. De steen met inscriptie, die als bekroning geplaatst wordt in het bouwwerk: Gods nieuwe tempel. De steen die Zerubbabel hoogstpersoonlijk precies passend op zijn plaats zet. En dan is dit huis van God klaar. Klaar voor God om er weer in te wonen. Klaar voor de Heer om er gediend te worden in geloof en liefde.

God schakelt mannen als Zerubbabel en al zijn bouwvakkers wel in om de tempel te bouwen. Hij schakelt ook ons in, ambtsdrager of niet. Maar hij zet ons op zijn plek als levende stenen in de bouw van een geestelijk huis. De tempel van de Geest van God, zoals Petrus en Paulus het noemen.

Gods huis komt af! Dat zegt de Heer zelf. Hoe bemoedigend is dat. Het hangt uiteindelijk niet van ons af of van onze kleine kracht. Maar van de Geest van God, de voltooier van Gods werk.

Reageer niet teleurgesteld op de kleine stapjes, die je zetten kunt in de opbouw van Christus kerk. Op het stukwerk en broddelwerk van mensen in de gemeente. Laat je niet ontmoedigen door tegenslagen en tegenwerking.

In het gebed van het bevestigingsformulier vinden we deze zin, die mij erg aanspreekt in verband met de boodschap van Zacharia 4:

"Schenk hun (= de ouderlingen en diakenen, de broeders die God aan de gemeente geschonken heeft) uw genade, dat zij in hun arbeid trouw mogen voortgaan, zonder zich te laten ophouden door moeite en verdriet of door vervolging van de wereld."

Teleurstellende ervaringen zouden daar ook best bij genoemd kunnen worden.

Broeders en zusters, heb vertrouwen in het werk van Gods Geest. Dat is de Geest van Jezus Christus onze Heer, de echte bouwheer van zijn kerk.

Laat u steeds weer voeden door de hemelse olie bij God vandaan. Zodat er nieuw elan komt. Dan gaat het door de Geest gesmeerd, omdat we gezalfd zijn met de Geest van God. Vol van de Geest dus.

Het lijkt klein, maar het komt af. Dat is waar en zeker.

Amen